

Darbuotojų periodinių sveikatos tikrinimų ir profesinių ligų nustatymo įvertinimas (2011-2012)

Vadovas – dr. R. Jankauskas

Atsakinga vykdytoja – R. Šidagytė

Tikslas: 1. nustatyti kaip šeimos gydytojai (ŠG) atlieka periodinius darbuotojų sveikatos tikrinimus, koks jų pasirengimas nustatyti profesines ligas bei požiūris į profilaktinių darbuotojų sveikatos tikrinimų tvarką; 2. išsiaiškinti darbuotojų motyvus siekti profesinės ligos nustatymo, jų patirtis, dalyvaujant periodiniuose darbuotojų sveikatos tikrinimuose bei dalyvaujant profesinės ligos įtarimo, tyrimo ir nustatymo procese, ir jų požiūrį į šį procesą.

Rezultatai

1. Atlikta anoniminė anketinė gydytojų apklausa. Informacija apie profesinės rizikos veiksnius, darbdavio įrašyta į asmens medicininę knygelę, yra pakankama 49,4 proc. gydytojų. Profesinę ligą savo praktikoje yra įtarę 50,4 proc. respondentų. Įtarę profesinę ligą, nustatytos formos pranešimą visada pildo 62,7 proc. gydytojų. Pagrindinės pranešimo nepildymo priežastys – papildomas darbas, už kurį neapmokama ir paciento pageidavimas. 35,3 proc. ŠG atlikdami profilaktinius darbuotojų sveikatos tikrinimus niekada nesikonsultuoja su darbo medicinos gydytoju. 19,3 proc. ŠG periodinius darbuotojų sveikatos tikrinimus atlieka neišklausę jokios trukmės darbo medicinos kursų. 32,5 proc. kursus išklausiusių ŠG paskutinius kursus klausė daugiau negu prieš 5 metus. Gerai darbo medicinos kursus vertina 57,6 proc. ŠG. Pagrindiniai kursų trūkumai yra prasta dėstymo kokybė ir priemonės, pateikiama neatnaujinta informacija bei nepakankama kursų trukmė. Daugiau negu pusė ŠG savo žinias atliekant periodinius darbuotojų sveikatos tikrinimus vertina kaip vidutines arba nepakankamas. Didžioji dalis ŠG savo įgūdžius įtariant profesines ligas vertina kaip vidutinius arba nepakankamus. Galiojanti profilaktinių darbuotojų sveikatos tikrinimų tvarka tenkina 34,5 proc. ŠG. Galimybę susipažinti su darbuotoju, kuriems atlieka profilaktinius sveikatos tikrinimus, darbo sąlygomis įmonėje turi 13,4 proc. ŠG. Dauguma ŠG mano, jog darbuotojų profilaktiniuose sveikatos tikrinimuose turėtų dalyvauti visuomenės sveikatos specialistas, ergonomikos specialistas, psichologas ir toksikologas. Patenkinti apmokėjimo už profilaktinius sveikatos tikrinimus tarifais yra 14,3 proc. ŠG. 36,1 proc. ŠG nurodė, kad profilaktinių darbuotojų sveikatos tikrinimų veikla nėra kontroliuojama.

2. Apklausti asmenys, atvykę pas darbo medicinos gydytoją dėl profesinės ligos nustatymo. Daugiau kaip pusė darbuotojų, besikreipiančių dėl profesinės ligos nustatymo, pajamos per paskutinius 6 mėn. buvo sumažėjusios arba jie bijojo, kad gali sumažėti. 67 proc. darbuotojų pagrindinis motyvas profesinės ligos nustatymui – tikėjimasis gauti piniginę kompensaciją. Kreipdamiesi dėl profesinės ligos nustatymo, darbuotojai labiausiai baiminasi tolesnio sveikatos blogėjimo (72 proc.) ir darbo netekimo (21 proc.). Periodinių darbuotojų sveikatos tikrinimų metu profesinė liga buvo įtarta tik 4,2 proc. respondentų. Svarbiausios priežastys, kodėl profesinė liga neįtariama periodinio sveikatos tikrinimo metu, yra šios: gydytojas neskyrė pakankamai laiko ir dėmesio sveikatos tikrinimui (48,4 proc.) arba respondento sveikata paskutinio periodinio sveikatos tikrinimo metu dar buvo geresnė (46,2 proc.). Periodinių sveikatos tikrinimų metu gydytojo suteikta informacija apie kenksmingų veiksnių poveikį sveikatai bei sveikatos tikrinimo rezultatus 62,5 proc. respondentų buvo nepakankama. 13,4 proc. respondentų teigė, kad dėl kreipimosi nustatyti profesinę ligą darbe nukentėjo finansiškai, o 47,9 proc. respondentų jaučia įtampą darbe, nes buvo nepatenkintas darbdavys. Pusė respondentų nurodė, kad profesinės ligos įtarimo, tyrimo ir nustatymo procesas vyksta nepakankamai greitai, juos vargina būtinos kelionės ir asmeninės išlaidos.

Kontaktai: Rasa Šidagytė, Profesinės sveikatos centro Inovacijų skyrius, rasa.sidagyte@hi.lt